

CUPRINS

CAPITOLUL I. INTRODUCERE	1
<i>Secțiunea 1. Relația dintre dreptul UE, dreptul fiscal internațional – inclusiv efectele B.E.P.S. – și dreptul intern</i>	<i>1</i>
§1. Problema corelației dintre dispozițiile tratatelor internaționale la care România este parte și dispozițiile de drept fiscal intern	1
1.1. Texte cu vocație generală, apte a rezolva conflictul dintre cele trei seturi de reglementări	2
1.1.1. Constituția	2
1.1.2. Codul fiscal	3
1.1.3. Codul de procedură fiscală	7
1.2. Dispoziții ale dreptului fiscal intern care trimit la dreptul fiscal internațional – la tratate fiscale (<i>lato sensu</i>) ce nu reprezintă drept fiscal al UE	8
1.2.1. Codul fiscal	8
1.2.2. Codul de procedură fiscală	15
1.2.3. Corelația dreptului fiscal intern cu Comentariile la Convenția Model O.C.D.E. și la Convenția Model ONU	16
1.3. Dispoziții ale dreptului fiscal intern care trimit la dreptul UE	16
1.3.1. Codul fiscal	16
1.3.2. Codul de procedură fiscală	17
§2. Proiectele B.E.P.S. – comune O.C.D.E. și UE	18
2.1. Preliminarii	18
2.2. Scopul F.A.T.C.A.	18
2.3. Descriere generală a dispozițiilor legislative	19
2.4. Conflicte cu alte legi	20
2.4.1. Legi cu privire la caracterul privat al datelor	20
2.4.2. Soluția: acordurile interguvernamentale	21
<i>Secțiunea a 2-a. Instituțiile Europene cu atribuții în materie fiscală și accesul contribuabilului la acestea</i>	<i>25</i>
§1. Comisia Europeană	25
1.1. Atribuțiile Comisiei Europene. Privire generală	25
1.2. Atribuțiile Comisiei în materie fiscală	26
1.3. Problemele de natură fiscală cu care se confruntă cetățenii UE	28
1.4. Servicii de asistență pentru cetățeni și întreprinderi	30
1.5. Procedura în constatarea neîndeplinirii obligațiilor	33
1.6. Proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor inițiate împotriva României	38

§2. Parlamentul European _____	40
§3. Ombudsmanul European _____	42
§4. Alte instituții și organisme ale UE cu competențe în domeniul fiscal _____	44
CAPITOLUL II. SURSELE DREPTULUI FISCAL AL UNIUNII EUROPENE _____	45
<i>Secțiunea 1. Izvoarele dreptului Uniunii Europene în materie fiscală.</i>	
<i>Precizări prealabile _____</i>	<i>45</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Dreptul primar _____</i>	<i>48</i>
§1. Tratatul fondatoare _____	48
§2. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene _____	52
2.1. Considerații generale _____	52
2.2. Principiul bunei administrări _____	55
2.2.1. Exigențe ale principiului bunei administrări reglementate în Codul de procedură fiscală _____	57
2.2.2. Opozabilitatea art. 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene _____	61
2.2.3. Concluzii _____	64
<i>Secțiunea a 3-a. Dreptul secundar _____</i>	<i>68</i>
§1. Acte juridice cu caracter obligatoriu _____	68
1.1. Regulamentul _____	68
1.2. Directiva _____	70
1.3. Decizia _____	74
§2. Instrumentele legale neobligatorii (<i>soft law</i>) _____	75
2.1. Considerații generale _____	75
2.2. Recomandările _____	79
2.3. Alte instrumente de <i>soft law</i> în materia impozitării directe _____	80
<i>Secțiunea a 4-a. Întrebarea preliminară _____</i>	<i>83</i>
§1. Temei legal. Scopul trimiterii preliminare. Condiții _____	83
§2. Efectele hotărârii pronunțate de C.J.U.E. _____	89
CAPITOLUL III. TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ _____	92
<i>Secțiunea 1. Obiectul și sfera de aplicare _____</i>	<i>92</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Sfera de aplicare teritorială _____</i>	<i>96</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Sfera de aplicare personală: „persoană impozabilă” _____</i>	<i>97</i>
§1. Activitatea economică _____	98
§2. Frauda de tip carusel _____	103
§3. Independența activității economice _____	105
§4. Organismele de drept public _____	106
§5. Persoană impozabilă acționând ca atare _____	109
<i>Secțiunea a 4-a. Sfera de aplicare materială – operațiuni impozabile _____</i>	<i>110</i>
§1. Livrarea de bunuri _____	110
1.1. Sfera de aplicare a livrării de bunuri _____	110
1.1.1. Generalități _____	110

1.1.2. Asimilări cu livrarea de bunuri _____	111
1.1.3. Transferurile către alt stat membru: livrarea intracomunitară de bunuri _____	112
1.1.4. Transfer al tuturor activelor sau al unei părți a acestora (regula „no supply”) _____	112
1.2. Dreptul de a dispune în calitate de proprietar _____	114
1.3. Sfera bunurilor corporale _____	120
§2. Achiziția intracomunitară de bunuri _____	120
2.1. Bunurile excluse de la achizițiile intracomunitare _____	122
2.1.1. Vânzările făcute de o întreprindere mică _____	123
2.1.2. Instalarea și asamblarea _____	123
2.1.3. Vânzările la distanță _____	123
2.2. Regimul mijloacelor de transport noi _____	124
§3. Prestarea de servicii _____	124
3.1. Sfera <i>prestării de servicii</i> _____	124
3.2. Folosirea în scop personal _____	126
3.3. Testul „în scopul afacerii” _____	128
3.4. Transferul de active/regula „fără prestare” a serviciilor _____	131
3.5. Prestare de servicii contra livrare de bunuri – prestații compuse _____	131
§4. Importul de bunuri _____	135
§5. Cu titlu oneros _____	136
<i>Secțiunea a 5-a. Locul operațiunilor impozabile</i> _____	137
§1. Locul livrării de bunuri _____	137
1.1. Locul livrării de bunuri care nu sunt expediate sau transportate _____	138
1.2. Locul livrării de bunuri care sunt expediate sau transportate _____	138
1.3. Locul livrării de bunuri la bordul navelor, aeronavelor sau trenurilor _____	141
1.4. Locul livrării de gaz, electricitate, energie destinată încălzirii sau răcirii prin intermediul rețelelor de distribuție _____	141
§2. Locul achiziției intracomunitare de bunuri _____	142
2.1. Operațiunile în lanț și operațiunile triunghiulare _____	144
2.1.1. Problema probei transportului în alt stat membru în cazul operațiunilor triunghiulare _____	146
2.1.2. Protecția secretului comercial al intermediarilor _____	146
2.1.3. Slăbiciunile facturii ca mijloc de control _____	147
§3. Locul prestării de servicii _____	147
3.1. Regulile de bază _____	147
3.2. Sediul fix _____	148
3.3. Dispoziții speciale _____	151
3.3.1. Prestarea de servicii de transport _____	151
3.3.2. Prestarea de servicii electronice către o persoană neimpozabilă _____	153
3.3.3. Prestarea de servicii („servicii necorporale”) către persoane neimpozabile din afara Comunității _____	153

3.3.4. Opțiunea privind utilizarea și exploatarea efectivă (use & enjoyment) _____	155
§4. Locul importului de bunuri _____	156
<i>Secțiunea a 6-a. Faptul generator și exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată</i> _____	156
§1. Generalități _____	156
§2. Momentul operațiunilor impozabile _____	157
2.1. Livrarea de bunuri și prestarea de servicii _____	157
2.2. Achiziția intracomunitară de bunuri _____	159
2.3. Importul de bunuri _____	160
<i>Secțiunea a 7-a. Baza de impozitare</i> _____	160
§1. Livrarea de bunuri și prestarea de servicii _____	160
§2. Achiziția intracomunitară de bunuri _____	165
§3. Importul de bunuri _____	165
§4. Dispoziții diverse _____	166
<i>Secțiunea a 8-a. Cotele de impozitare</i> _____	167
§1. Introducere _____	167
§2. Structura și nivelul cotelor _____	167
2.1. Cota standard _____	167
2.2. Cotele reduse _____	168
2.3. Cota zero _____	169
<i>Secțiunea a 9-a. Scutiri</i> _____	170
§1. Generalități _____	170
§2. Scutirile fără drept de deducere _____	171
2.1. Scutirile pentru activitățile de interes public _____	172
2.2. Scutiri pentru alte activități _____	179
2.2.1. Operațiunile de asigurare și reasigurare. Operațiunile financiare _____	179
2.2.1.1. Operațiunile de asigurare și reasigurare _____	179
2.2.1.2. Operațiunile financiare _____	181
2.2.2. Livrarea de timbre poștale, timbre fiscale și alte timbre similare _____	182
2.2.3. Pariuri, loterii și alte forme de jocuri de noroc _____	182
2.2.4. Unele livrări de bunuri imobile: livrări de clădiri și terenuri; leasingul și închirierea de bunuri imobile _____	183
2.2.4.1. Generalități _____	183
2.2.4.2. Livrările de clădiri și terenuri _____	183
2.2.4.3. Leasingul și închirierea de bunuri imobile _____	186
§3. Scutirile cu drept de deducere _____	187
3.1. Introducere _____	187
3.2. Operațiunile intracomunitare _____	188
3.2.1. Livrările intracomunitare de bunuri _____	188
3.2.1.1. Generalități _____	188
3.2.1.2. Problemele sesizate în practica românească _____	191
3.2.1.2.1. Istoricul instituției _____	191

3.2.1.2.2. Proba expedierii sau a transportului _____	193
3.2.1.2.3. Soluții propuse în statele membre _____	195
3.2.1.2.4. Dependența probei de persoana care efectuează transportul: furnizor, cumpărător sau un terț _____	196
3.2.1.2.5. Situații complicate din perspectivă logistică _____	198
3.2.1.2.6. Eficiența și contestarea probelor de către autoritățile fiscale _____	199
3.2.2. Achizițiile intracomunitare _____	199
3.2.3. Importul _____	200
3.2.4. Exportul și operațiunile asimilate _____	201
3.2.5. Transportul internațional _____	202
3.2.6. Prestarea de servicii de către intermediari _____	203
3.2.7. Operațiunile legate de comerțul internațional _____	203
3.2.7.1. Antrepozitele vamale, alte antrepozite decât antrepozitele vamale și regimuri similare _____	203
3.2.7.2. Operațiuni scutite în vederea exportului și în cadrul comerțului între statele membre _____	204
<i>Secțiunea a 10-a. Deducerea TVA aferentă achizițiilor</i> _____	204
§1. Generalități _____	204
§2. Originea și sfera de aplicare a dreptului de deducere _____	206
§3. Rambursarea _____	209
§4. Deducerea proporțională (<i>pro rata</i>) _____	210
§5. Limitarea deducerilor _____	212
§6. Regulile care guvernează exercitarea dreptului de deducere _____	213
§7. Testul cunoașterii („testul Kittel”) _____	217
§8. Regulile de deducere la import, operațiuni asimilate („fictive”) și achiziții intracomunitare _____	226
§9. Sumele deductibile excedentare _____	227
§10. Ajustarea deducerilor _____	229
<i>Secțiunea a 11-a. Obligații ale persoanelor impozabile și ale anumitor persoane neimpozabile</i> _____	231
§1. Obligația de plată _____	231
§2. Identificarea _____	235
§3. Facturarea _____	237
§4. Contabilitatea _____	238
§5. Declarațiile _____	239
§6. Declarațiile „recapitulative” _____	240
§7. Opțiunea statelor membre de a impune alte obligații _____	242
<i>Secțiunea a 12-a. Regimuri speciale</i> _____	243
§1. Regimul special pentru întreprinderile mici _____	243
§2. Regimul comun forfetar pentru producătorii agricoli (art. 295-305 din Directiva TVA) _____	245

§3. Regimul special pentru agențiile de turism (art. 306-310 din Directiva TVA)	247
§4. Regimul special pentru bunuri second-hand, obiecte de artă, obiecte de colecție și antichități (art. 311-343 din Directiva TVA)	248
§5. Regimul special pentru aurul de investiții (art. 344-356 din Directiva TVA)	251
§6. Regimul special pentru persoanele impozabile (nestabilite) care prestează servicii electronice persoanelor neimpozabile	252
6.1. Regulile aplicabile până în anul 2015	252
6.2. Regulile aplicabile din 2015	253
<i>Secțiunea a 13-a. Perspective viitoare</i>	256
CAPITOLUL IV. REGIMUL ARMONIZAT AL ACCIZELOR	259
<i>Secțiunea 1. Scurt istoric al armonizării în materie de accize</i>	259
<i>Secțiunea a 2-a. Directiva „orizontală”. Directiva 2008/118/CE a Consiliului din 16 Decembrie 2008 privind regimul general al accizelor și de abrogare a Directivei 92/12/CEE</i>	260
§1. Dispoziții generale	260
§2. Exigibilitate, restituire, scutire de accize	264
2.1. Momentul și locul exigibilității	264
2.2. Restituirea și remiterea	270
2.3. Scutiri	271
§3. Producere, transformare și deținere	272
§4. Deplasarea produselor accizabile în regim suspensiv de accize	273
4.1. Dispoziții generale	273
4.2. Procedura care trebuie urmată la deplasarea produselor accizabile în regim suspensiv de accize	275
4.3. Proceduri simplificate	278
§5. Deplasarea și impozitarea produselor accizabile după eliberarea pentru consum	278
5.1. Achiziții realizate de persoane private	278
5.2. Deținerea în alt stat membru	280
5.3. Vânzarea la distanță	281
5.4. Distrugerii și pierderi	281
5.5. Nereguli apărute pe parcursul deplasării produselor accizabile	281
§6. Diverse	282
6.1. Marcarea	282
6.2. Micii producători de vin	283
6.3. Produse pentru aprovizionarea navelor și aeronavelor	283
6.4. Regimuri speciale	283
<i>Secțiunea a 3-a. Directivele „structurale” și directivele „verticale”</i>	283
§1. Produsele accizabile alcool și băuturi alcoolice	284
1.1. Accizele la bere	285
1.2. Accizele la vinuri	286

1.3. Acciza la băuturi fermentate, altele decât berea și vinul _____	288
1.4. Acciza la produse intermediare _____	289
1.5. Acciza la alcool etilic _____	289
§2. Produsele accizabile din tutun (tutun prelucrat) _____	291
§3. Produsele energetice accizabile _____	296
3.1. Scutirile și restituirile de accize (art. 14-19 ale Directivei) _____	304
3.1.1. Scutiri obligatorii _____	304
3.1.2. Scutiri și reduceri facultative de cote _____	306
CAPITOLUL V. ARMONIZAREA NEGATIVĂ ÎN MATERIA IMPOZITĂRII DIRECTE _____	310
<i>Secțiunea 1. Statul-gazdă și statul de origine _____</i>	<i>310</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene în domeniul impozitării directe: discriminări și restricții _____</i>	<i>312</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Analiza jurisprudenței Curții și implementarea acesteia de către statele membre _____</i>	<i>315</i>
§1. Impozitarea persoanelor fizice _____	316
1.1. Transferul rezidenței _____	317
1.2. Avantaje fiscale legate de situația personală și familială _____	319
1.3. Deducerea cheltuielilor legate de activitatea economică a contribuabilului _____	323
1.3.1. Cheltuielile aferente activității economice _____	323
1.3.2. Veniturile sau cheltuielile legate de pensii și prestații sociale _____	324
1.3.3. Pierderile de venituri și câștigurile din proprietăți imobiliare situate în alt stat membru _____	326
§2. Impozitarea societăților comerciale _____	328
2.1. Libertatea de a alege forma de stabilire în alte state membre _____	328
2.1.1. În statul-gazdă _____	329
2.1.1.1. Tratatamentul fiscal al sediilor permanente ale societăților UE _____	329
2.1.1.2. Tratatamentul fiscal al filialelor aparținând societăților stabilite în UE _____	331
2.1.2. În statul de rezidență _____	332
2.1.2.1. Tratatamentul fiscal în statul de rezidență al sediilor permanente situate în alte state membre _____	332
2.1.2.2. Tratatamentul fiscal al filialelor înființate în alte state membre _____	333
2.2. Pierderile fiscale înregistrate de societăți și consolidarea _____	334
2.2.1. Pierderile înregistrate de societățile stabilite în UE care dețin un sediu permanent în alt stat membru _____	335
2.2.1.1. În statul de rezidență _____	335
2.2.1.2. În statul gazdă _____	337
2.2.2. Pierderile intragrup și transferurile (consolidarea) _____	338
2.2.2.1. Compensarea pierderilor fiscale în cadrul grupurilor multinaționale de societăți stabilite în UE _____	338

2.2.2.2. Deducerea pierderilor aferente participațiilor deținute în cadrul societăților din grup _____	342
2.2.2.3. Transferurile efectuate între societățile din același grup, deductibile din punct de vedere fiscal _____	343
2.2.3. Împrumuturile efectuate între societăți din același grup de societăți _____	344
2.2.3.1. Reglementările privind capitalizare redusă _____	344
2.2.3.2. Impozitul cu reținere la sursă _____	345
§3. Impozitarea acționarilor societăților _____	345
3.1. Tratatamentul fiscal al dividendelor plătite _____	346
3.1.1. Impozitul cu reținere la sursă asupra dividendelor plătite _____	346
3.1.2. Creditul fiscal pentru dividende _____	350
3.2. Tratatamentul fiscal al dividendelor primite _____	352
3.2.1. Sucursalele și dubla impunere a dividendelor _____	352
3.2.2. Impozitarea diferențiată a acționarilor în funcție de rezidența societății _____	353
3.2.2.1. Scutirea _____	353
3.2.2.2. Cotele fiscale _____	353
3.2.2.3. Creditul _____	355
3.2.2.4. Impozitele locale _____	358
3.2.2.5. Scutul fiscal _____	358
3.2.2.6. Țările terțe _____	358
3.2.2.7. Dividendele intragrup _____	359
3.2.2.8. Metoda de evitare a dublei impuneri _____	361
3.3. Tratatamentul diferențiat al dividendelor primite și al celor plătite care tranzitează un fond de investiții _____	363
3.4. Tratatamentul fiscal al achiziției, deținerii și înstrăinării de acțiuni _____	364
3.4.1. Achiziția și deținerea de acțiuni _____	365
3.4.2. Deducerea costurilor legate de participații _____	365
3.4.3. Câștigurile de capital asupra acțiunilor _____	366
§4. Impozitele la ieșire („ <i>exit taxes</i> ”) _____	367
4.1. Persoanele fizice _____	367
4.2. Societățile _____	368
4.2.1. Sediul permanent _____	368
4.2.2. Transferul sediului social _____	369
4.2.2.1. Lex societatis _____	369
4.2.2.2. Sindromul Delaware _____	370
4.2.2.3. Jurisprudența C.J.U.E. _____	370
§5. Concluzii _____	382

CAPITOLUL VI. DIRECTIVA PRIVIND PRIVIND REGIMUL FISCAL COMUN CARE SE APLICĂ SOCIETĂȚILOR-MAMĂ ȘI FILIALELOR ACESTORA DIN DIFERITE STATE

MEMBRE	385
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive. Interpretarea Directivei. Clauza anti-abuz</i>	385
§1. Directiva 90/435/CEE asupra sistemului comun de impozitare aplicabil societăților mamă și filialelor acestora din state membre diferite	385
§2. Directiva 2011/96/UE privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din state membre diferite	388
§3. Scopul Directivei privind regimul fiscal comun care se aplică societăților-mamă și filialelor acestora din state membre diferite	389
3.1. Scopul urmărit de Directiva filialelor	389
3.2. Interpretarea Directivei filialelor	390
§4. Clauza anti-abuz	392
<i>Secțiunea a 2-a. Sfera de aplicare personală a Directivei filialelor</i>	398
§1. Condiții privind calitatea de societate a unui stat membru al Uniunii Europene	398
1.1. Formele de organizare	398
1.2. Rezidența fiscală în Uniunea Europeană	403
1.3. Să fie supusă unuia dintre impozitele prevăzute de Directiva filialelor	404
§2. Condiții privind relația de filiație	405
2.1. Deținerea în capitalul societății distribuitoare a dividendelor. Noțiunea de participare în capitalul unei societăți nu cuprinde deținerea de titluri în uzufruct	405
2.2. Deținerea poate fi doar directă sau și indirectă?	408
2.3. Opțiuni conferite statelor membre – art. 3 alin. (2) din Directiva filialelor	409
2.3.1. Prin acord bilateral să înlocuiască criteriul participării la capital cu criteriul deținerii dreptului de vot	409
2.3.2. Deținerea neîntreruptă timp de 2 ani	409
2.4. Aplicarea Directivei filialelor în cazul sediilor permanente	413
2.4.1. Sediul permanent și Directiva filialelor	413
2.4.2. Regimul dividendelor primite de sediile permanente	415
2.4.3. Regimul dividendelor plătite sediilor permanente – Tratatamentul în statul sursă al filialei	416
<i>Secțiunea a 3-a. Sfera de aplicare materială</i>	417
§1. Distribuiri de profit	417
§2. Dividendele fictive (neregulate)	420
§3. <i>Bonus shares</i>	420
§4. Beneficiile economice transferate de la filială la societatea-mamă prin intermediul prețurilor de transfer	421
§5. Alte situații care pot atrage aplicarea directivei filialelor: dobânzile recalificate în dividende și instrumentele hibride	422
5.1. Prezentare generală	422

5.2. Tratatamentul fiscal	425
5.3. Surplusul din lichidare	429
<i>Secțiunea a 4-a. Metode de evitare a dublei impozitări a profiturilor distribuite</i>	431
§1. Tratatamentul fiscal în statul sursă – Dividendele plătite	431
§2. Tratatamentul fiscal în statul de rezidență al societății beneficiare a dividendelor – dividendele primite	435
<i>Secțiunea a 5-a. Regimul fiscal al cheltuielilor aferente participației</i>	440
<i>Secțiunea a 6-a. Societăți transparente din punct de vedere fiscal</i>	441
<i>Secțiunea a 7-a. Distribuirea de dividende acționarilor persoane fizice și de portofoliu</i>	442

CAPITOLUL VII. DIRECTIVA PRIVIND SISTEMUL COMUN DE IMPOZITARE, APLICABIL PLĂȚILOR DE DOBÂNZI ȘI DE REDEVENȚE EFECTUATE ÎNTRE SOCIETĂȚI

ASOCIATE DIN STATE MEMBRE DIFERITE	444
<i>Secțiunea 1. Introducere</i>	444
<i>Secțiunea a 2-a. Sfera de aplicare personală</i>	448
§1. Tipurile de societăți care intră în sfera de aplicare a directivei. Definiție	448
§2. Sediul permanent	452
§3. Beneficiarul efectiv	453
§4. Calitatea de plătitor	455
§5. Cerința existenței unui raport de afiliere	456
<i>Secțiunea a 3-a. Sfera de aplicare materială</i>	457
§1. Plățile efectuate între societăți/sedii permanente din state membre ale Uniunii Europene	457
§2. Noțiunile de dobândă și de redevență	459
§3. Plăți excluse	460
<i>Secțiunea a 4-a. Frauda fiscală</i>	462
<i>Secțiunea a 5-a. Aspecte procedurale</i>	463
§1. Formalități administrative	463
§2. Restituirea impozitului achitat contrar directivei	464

CAPITOLUL VIII. DIRECTIVA PRIVIND REGIMUL FISCAL COMUN CARE SE APLICĂ FUZIUNILOR ȘI DIVIZĂRILOR, DIVIZĂRILOR PARȚIALE, CESIONĂRII DE ACTIVE ȘI SCHIMBURILOR DE ACȚIUNI ÎNTRE SOCIETĂȚILE DIN STATELE MEMBRE DIFERITE ȘI TRANSFERULUI SEDIULUI SOCIAL AL UNEI SOCIETĂȚI EUROPENE SAU AL UNEI SOCIETĂȚI COOPERATIVE EUROPENE ÎNTRE STATELE MEMBRE

	466
<i>Secțiunea 1. Necesitatea și originea reglementării</i>	466
<i>Secțiunea a 2-a. Sfera de aplicare a Directivei</i>	468
<i>Secțiunea a 3-a. Operațiunile acoperite de Directivă</i>	468
§1. Fuziunile	468
1.1. Fuziunea prin absorbție	468
1.2. Fuziunea prin crearea unei societăți noi	469

1.3. Transferul patrimoniului către acționarul unic (<i>quasi-fuziune, annexion, concernfusie</i>) _____	469
§2. Divizările _____	471
2.1. Considerații generale _____	471
2.2. Divizarea parțială _____	472
§3. Transferul de active (transferul universalității sau transferul ramurilor de activitate) _____	472
3.1. Transferul unei/unor ramuri de activitate _____	472
3.2. Transferul unei universalități _____	473
§4. Schimbul de acțiuni _____	474
<i>Secțiunea a 4-a. Regimul fiscal comun</i> _____	474
§1. Regimul societății cedente și al societății beneficiare _____	474
1.1. Neimpozitarea câștigurilor de capital asupra elementelor atribuite unui sediu permanent și amânarea impozitării _____	475
1.1.1. Neimpozitarea câștigurilor de capital _____	475
1.1.2. Reportarea impozitului pe câștigurile de capital _____	475
1.2. Transferul provizioanelor sau al rezervelor constituite în regim de scutire de impozit pe profit („ <i>impôt sur les sociétés</i> ”; „ <i>corporate income tax</i> ”) _____	476
1.3. Regimul nediscriminatoriu de reportare a pierderilor _____	476
1.4. Neimpozitarea câștigului de capital asupra participației la capitalul societății cedente _____	476
§2. Regimul fiscal al acționarilor societăților implicate _____	476
§3. Transferul de active și schimbul de acțiuni _____	477
3.1. Transferul de active _____	477
3.2. Schimbul de acțiuni _____	478
3.3. Extinderea sferei de aplicare a schimbului de acțiuni _____	478
3.4. Dubla impunere cu ocazia transferului de active și a schimbului de acțiuni _____	478
3.4.1. Transferul de active _____	478
3.4.2. Schimbul de acțiuni _____	479
<i>Secțiunea a 5-a. Societățile transparente fiscal</i> _____	479
§1. Societatea cedentă transparentă _____	479
§2. Societatea acționar transparentă _____	480
§3. Societatea beneficiară transparentă _____	480
<i>Secțiunea a 6-a. Clauza de salvagardare</i> _____	480
§1. Clauza generală de salvagardare împotriva fraudei și a evaziunii fiscale _____	480
§2. Clauza națională împotriva abuzurilor de drept _____	483
§3. Clauza specială de salvagardare împotriva fraudei și a evaziunii fiscale _____	483
<i>Secțiunea a 7-a. Transferul sediului unei societăți europene sau al unei societăți cooperative europene</i> _____	484
<i>Secțiunea a 8-a. Reorganizările societare – aplicarea în Franța</i> _____	484
§1. Dreptul societăților comerciale _____	484

§2. Tratatamentul contabil _____	485
§3. Câștiguri de capital _____	485
§4. Reportarea deficitelor (pierderilor) _____	485
§5. Provizioane _____	486
§6. Divizările _____	486
§7. Transferul parțial al activelor _____	487
<i>Secțiunea a 9-a. Transpunerea Directivei fuziunilor în dreptul fiscal român</i> _____	488
CAPITOLUL IX. DIRECTIVA PRIVIND IMPOZITELE INDIRECTE ASUPRA MAJORĂRII DE CAPITAL _____	490
<i>Secțiunea 1. Sfera de aplicare</i> _____	490
<i>Secțiunea a 2-a. Competența exclusivă a sediului real</i> _____	491
CAPITOLUL X. DIRECTIVA ÎMPOTRIVA EVITĂRII OBLIGAȚIILOR FISCALE _____	493
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i> _____	493
<i>Secțiunea a 2-a. Limitarea deductibilității dobânzilor</i> _____	497
§1. Regimul special aplicabil grupurilor _____	499
§2. Reportarea _____	500
§3. Impozitarea la ieșire _____	500
<i>Secțiunea a 3-a. Clauza generală anti-abuz</i> _____	503
<i>Secțiunea a 4-a. Societăți străine controlate</i> _____	504
<i>Secțiunea a 5-a. Tratatamentul neuniform al elementelor hibride</i> _____	507
§1. Dubla deducere _____	509
§2. Deducerea fără includere _____	509
§3. Cheltuielile _____	509
§4. Excepții _____	510
§5. Sedii permanente ignorate _____	510
§6. Reținerile la sursă _____	510
§7. Tratamentele neuniforme ale elementelor hibride inversate _____	510
§8. Rezidență fiscală dublă _____	511
CAPITOLUL XI. ARMONIZAREA REGULILOR PROCEDURALE _____	512
<i>Secțiunea 1. Directiva europeană privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal – F.A.T.C.A. europeană</i> _____	512
§1. Noțiuni generale _____	512
§2. Instituțiile financiare _____	515
2.1. Instituțiile financiare raportoare _____	515
2.2. Instituțiile financiare nonraportoare _____	516
§3. Conturile care fac obiectul raportării _____	516
3.1. Cont financiar _____	517
3.2. Titular al Contului financiar _____	517
3.2.1. Persoane care fac obiectul raportării _____	518
3.2.2. Entități nefinanciare pasive _____	518
§4. Raportarea _____	519

§5. Comunicarea _____	520
§6. Diligență rezonabilă _____	520
6.1. Conturi ale persoanelor fizice _____	520
6.1.1. Conturi preexistente ale persoanelor _____	520
6.1.1.1. Conturi preexistente de valoare mică ale persoanelor fizice _____	520
6.1.1.2. Conturi preexistente de valoare mare ale persoanelor fizice _____	522
6.2. Conturi ale entităților _____	523
6.2.1. Conturi preexistente ale entităților _____	523
6.2.1.1. Conturile nesupuse examinării, identificării sau raportării _____	523
6.2.1.2. Conturi supuse examinării _____	523
6.2.2. Conturi noi ale entităților _____	524
§7. Schimbul de decizii (soluții) fiscale anticipate _____	525
7.1. Sfera de aplicare _____	526
7.2. Regula de <i>minimis</i> _____	526
7.3. Exceptare _____	526
7.4. Modalitate practică _____	527
7.5. Registrul central _____	527
7.6. Termen _____	527
§8. Raportul (Declarația) pentru fiecare stat în parte – Acțiunea CbC (<i>Country by Country reporting</i>) _____	528
<i>Secțiunea a 2-a. Directiva privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de taxe, impozite, drepturi și alte măsuri</i> _____	528
<i>Secțiunea a 3-a. Convenția privind eliminarea dublei impuneri în legătură cu ajustarea profiturilor întreprinderilor asociate</i> _____	529
§1. Statut juridic _____	529
§2. Convenția _____	530
2.1. Sfera de aplicare _____	530
2.2. Procedură _____	531
2.2.1. Procedura ducând la un acord imediat _____	531
2.2.2. Procedura amiabilă și soluționarea unilaterală _____	531
2.2.3. Procedura amiabilă _____	531
2.2.4. Procedura consultativă _____	532
<i>Secțiunea a 4-a. Directiva privind mecanismele de soluționare a litigiilor fiscale în Uniunea Europeană</i> _____	533
§1. Sfera de aplicare _____	533
§2. Procedura _____	533
CAPITOLUL XII. CONCURENȚA FISCALĂ ȘI NORMELE APLICABILE AJUTOARELOR DE STAT ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ _____	536
<i>Secțiunea 1. Istoric</i> _____	536
<i>Secțiunea a 2-a. Aplicarea normelor referitoare la ajutoarele de stat în cazul măsurilor fiscale</i> _____	537
§1. Măsurile excluse din definiția ajutorului stat _____	538

<i>Secțiunea a 3-a. Aplicarea criteriilor ajutoarelor de stat în cazul stimulenteleor fiscale</i>	539
§1. Un beneficiu fără contrapartidă	539
1.1. Avantaj direct sau indirect	539
1.2. Contrapartida: obligație de serviciu public	540
§2. Ajutorul sa fie acordat de un stat membru sau prin intermediul resurselor de stat	541
2.1. Măsuri impuse de dreptul Uniunii	542
2.2. Taxe fiscale și redevențe parafiscale	542
2.2.1. Taxe speciale având un scop general	542
2.2.2. Redevențe speciale având o legătură directă cu o măsură de ajutor	542
2.3. Avantaj global pentru stat	543
§3. Eventualitatea unui efect asupra schimburilor între statele membre și denaturarea concurenței	543
3.1. Efectul asupra schimburilor	543
3.2. Denaturarea concurenței	544
§4. Selectivitate	544
4.1. Ajutor discreționar	544
4.2. Selectivitatea sectorială	545
4.3. Selectivitatea geografică	549
4.4. Justificarea unei măsuri selective prin natura sau economia (arhitectura generală) regimului fiscal	552
<i>Secțiunea a 4-a. Compatibilitatea ajutoarelor cu piața internă</i>	553
§1. Compatibilitatea de iure	553
§2. Ajutor care poate fi declarat compatibil	553
§3. Ajutoarele de stat și tratatele bilaterale referitoare la investiții	554
<i>Secțiunea a 5-a. Recuperarea ajutoarelor de stat ilegale</i>	555
<i>Secțiunea a 6-a. Acțiunea în anulare</i>	556
<i>Secțiunea a 7-a. Concurența fiscală dăunătoare și ajutoarele de stat: comparație</i>	556
§1. Diferență	557
§2. Exemple	557
BIBLIOGRAFIE	559
INDEX	573